

KIỂM TOÁN LIÊN TỤC – GIẢI PHÁP KHẮC PHỤC NHỮNG HẠN CHẾ ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG KIỂM TOÁN NỘI BỘ CỦA CÁC NGÂN HÀNG

Ngày nhận: 27/02/2015
Ngày nhận lại: 17/3/2015
Ngày duyệt đăng: 10/4/2015
Mã số: 4-15-24

Dặng Đình Tân ()*

Tóm tắt: Kiểm toán nội bộ (KTNB) ngày càng có vai trò quan trọng trong việc đảm bảo cho hoạt động của ngân hàng được quản trị, điều hành một cách an toàn, lành mạnh (Millichip, 2010). Tại Việt Nam hiện nay, tổ chức và hoạt động KTNB trong các ngân hàng đã được thể chế hóa và là hoạt động bắt buộc đối với các ngân hàng (Thông tư 44/2011/TT-NHNN). Sau hơn hai năm triển khai theo quy định mới, KTNB trong các ngân hàng đang hướng tới việc nâng cao hiệu quả, nhằm đảm bảo đáp ứng tốt hơn vai trò của KTNB đối với hoạt động ngân hàng. Nghiên cứu này sử dụng phương pháp phân tích nội dung trên các báo cáo thường niên năm 2013 và báo cáo của ban kiểm soát tại đại hội cổ đông thường niên năm 2014 của các ngân hàng; nhằm khám phá những hạn chế hay “rào cản” đối với hiệu quả của hoạt động KTNB trong các ngân hàng thương mại hiện nay. Nghiên cứu cũng giới thiệu phương pháp kiểm toán dựa trên nền tảng hệ thống thông tin, có tên gọi là kiểm toán liên tục (continuous auditing), như là một trong những giải pháp để khắc phục các hạn chế trong KTNB của các ngân hàng.

Từ khóa: Kiểm toán nội bộ, kiểm toán nội bộ ngân hàng, kiểm toán liên tục.

Giới thiệu

Cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu vào năm 2008-2009 đã bộc lộ những yếu kém trong các hoạt động quản trị và điều hành các ngân hàng tại nhiều quốc gia và qua đó giúp các ngân hàng cũng như các cơ quan giám sát nhận thức đầy đủ hơn về tầm quan trọng của hoạt động KTNB tại các ngân hàng (Millichip, 2010). Tại Việt Nam hiện nay, ngành ngân hàng đang khẩn trương hành động nhằm hoàn thành đề án “Cơ cấu lại hệ thống các tổ chức tín dụng giai đoạn 2011-2015” được Chính phủ ban hành theo Quyết định 254/2012/QĐ-TTg ngày 01/3/2012. Theo đó, một trong những nội dung trọng điểm mà các ngân hàng phải thực hiện là “tăng cường hiện đại hóa hệ thống quản trị rủi ro, nâng cao hiệu quả hệ thống kiểm soát, KTNB”. Theo chủ trương này, từ năm 2011 Ngân hàng Nhà nước Việt Nam

(NHNN) cũng đã rà soát, ban hành hàng loạt các văn bản pháp lý liên quan đến các hoạt động kiểm toán độc lập, kiểm soát nội bộ, KTNB, cũng như các quy định về quản lý rủi ro nhằm đảm bảo an toàn hoạt động ngân hàng... Đối với KTNB, NHNN đã ban hành Thông tư 44/2011/TT-NHNN ngày 29/12/2011 quy định về tổ chức và hoạt động KTNB của các tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài, với những điểm mới so với những quy định trước đó là hướng dẫn cụ thể hơn về nội dung, phạm vi và phương pháp thực hiện. Báo cáo thường niên và báo cáo của ban kiểm soát các ngân hàng tại đại hội cổ đông thường niên từ năm 2012 cho thấy các ngân hàng đều đã ban hành quy chế KTNB làm căn cứ để tổ chức và thực hiện KTNB phù hợp với các quy định của pháp luật hiện hành. Sau hơn hai năm triển khai theo quy định mới, KTNB trong các ngân hàng đang hướng tới